

Remissvar på Jordbruksverkets förslag till ändring av föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2015:25) om miljöersättningar, ersättningar för ekologisk produktion och kompensationsstöd.

I första kolumnen finns den kommenterade bestämmelsen. I den andra kolumnen visas synpunkten och vem eller vilka som lämnat den och i den tredje kolumnen visas Jordbruksverkets kommentar till synpunkten.

Följande instanser har kommit in med svar:

Stina Stabo Hushållningssällskapet
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Gimrarna
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
SMAK
Länsstyrelsen i Jämtlands län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Hushållningssällskapens förbund
Sveriges Lantbruksuniversitet
Lantbrukarnas Riksförbund
Lammproducenterna
Länsstyrelserna i E, F, och G-län
Fåravelsförbundet
Gård & Djurhälsan
Växa Sverige
Ekologiska lantbrukarna
Länsstyrelsen i Kalmar
Länsstyrelsen i Skåne län
Lovang Lantbrukskonsult AB

Avstår från att lämna synpunkter eller har inga synpunkter:

Regelrådet
Sveriges Kommuner och Landsting
Länsstyrelsen i Stockholms län
Sveriges Kommuner och Landsting
Post- och Telestyrelsen
Skogsstyrelsen
Länsstyrelsen i Gotlands län
Länsstyrelsen i Västmanlands län
LRF's Norrlandsgrupp

Bestämmelse	Synpunkt	Jordbruksverkets kommentar
Övergripande		
	Länsstyrelsen i Västra Götalands län	
	<p>Allmänt De flesta av de synpunkter som Länsstyrelsen lade fram i samrådet har vi fått ett förtydligande på. Det finns dock några synpunkter som vi inte tycker vi har fått klarlagt och som Länsstyrelsen fortsatt vidhåller</p>	Lämnad utan ytterligare kommentar.
	Lantbrukarnas Riksförbund	
	<p>LRF vill lämna följande synpunkter på föreskriftsförslaget. Samråd har skett med bl a LRF Mjolk och Växa Sverige. LRF konstaterar att Jordbruksverket beaktat och/eller kommenterat de synpunkter som LRF lämnade i samrådsremissen. Vi upprepar inte här alla synpunkter men utgår från de utgör underlag för den fortsatta översynen av olika ersättningsformer. I det följande tar LRF upp kompletterande punkter till dem vi hade med i samrådsremissen.</p>	Lämnad utan ytterligare kommentar.
	Fåravelsförbundet	
	Svenska Fåravelsförbundet (SF) har inga vidare kommentarer än våra ursprungliga, vilka vi står fast vid och delvis fått gehör för. Vi accepterar dock de delar vi inte fått gehör för och ser fram emot implementeringen.	Lämnad utan ytterligare kommentar.
I kap. Gemensamma bestämmelser och definitioner		
	Stina Stabo Hushållningssällskapet	
	<p>Ang kravet på certifierade klövverkare för att kunna få klövpeng för mjölkkor. Det bör vara möjligt för erfarna klövverkare att bidra till detta. T.ex. bör de få chans att examinera sig genom att avlägga ett praktiskt prov, för att bli kallade certifierade. Det är illa om det inte ska gå att söka ersättning för att det inte finns klövverkare!</p>	<p>Jordbruksverket för en fortsatt dialog med Svenska klövvårdsföreningen som ansvarar för certifieringen av klövvårdare. Föreningen har ett certifieringstillfälle i januari 2016 då flera klövvårdare kommer att certifieras. Förhoppningen är därför att det i så stor utsträckning som möjligt kommer att finnas tillräckligt många certifierade klövvårdare att tillgå i landet.</p>

	<p>När det gäller remissens del om fårpengen vet jag inte om det är lönt att komma med så mycket fler synpunkter än att det är viktigt med en liberal tolkning av produktionsplanens innehåll eftersom föreskriftsförslaget inte i detalj beskriver vad den ska innehålla. Eftersom bestämmelserna börjar gälla redan 1 januari är det viktigare att det blir en liberal tolkning och att reglerna kommer ut så fort som möjligt än att man filar på reglerna tills det gått så lång tid att det blir få fårägare som kan söka stödet. Föreskriften är inte tänkt att tas förrän 1 februari och med tanke på när lamningarna börjar är det ändå väldigt tigt att hinna få till en produktionsplan för de fårägare som inte tar till sig information om stödet tidigt under året.</p> <p>Det står att man ska registrera klövverkning men inte mer. Vore bättre att ta bort all skrivning om klövverkning för det är ändå en bestämmelse som ska följas oavsett om man söker stödet eller inte.</p>	<p>Ett produktionsår i en fårbesättning består av en mängd skiftande aktiviteter. Vissa aktiviteter varierar beroende på årstid. Fåren hålls under olika villkor på sommaren jämfört hur de hålls under vintern. Andra aktiviteter beror på var djuren befinner sig i sin respektive produktionscykel. Att upprätta en produktionsplan innebär att man skapar förutsättningar för att i god tid före de olika aktiviteterna sätta in rätt insatser. Ett exempel kan vara att hyra in hjälp i samband med arbetskrävande aktiviteter såsom vid lamning eller klippning. Aktiviteter som inte genomförs vid lämpliga tidpunkter eller som inte alls blir av kan leda till negativa konsekvenser för djurens välbefinnande. För att förebygga att detta sker ska djurhållaren upprätta en produktionsplan för sin besättning. I produktionsplanen ska <i>både</i> planerade och genomförda aktiviteter framgå. Denna produktionsplanering ska uppdateras kontinuerligt under det år ersättning söks. Senast sista ansökningsdag ska djurhållaren som söker ersättningen ha upprättad denna plan. Finns inga villkor gällande klövvård utan bara i informationen. Det är många som utför klövbekämpning i samband med klippning och det har funnits önskemål om att ha med det som en information.</p>
	<p>Länsstyrelsen i Västernorrlands län</p>	
	<p>10 § Bra att alla miljöersättningar och djurvälståndserättningar har minimivård på minst 1000 kr för att åtagande ska godkännas. Hur fungerar det administrativt? Finns möjlighet till enkelt avslag?</p>	<p>Tanken är att det ska vara automatiserat men under en övergångsperiod får det vara manuella funktioner för detta.</p>
	<p>Gimrarna</p>	
	<p>Gimrarna ställer sig positiva till införandet av ersättningen för extra djurvälstånd för får. Vi ser det som ett bra sätt att motivera fårägarna till att arbeta för en ökad djurvälstånd.</p> <p>Vi tycker att det är olyckligt att informationen om och bestämmelserna för ersättningen kommer efter det att reglerna ska börja efterlevas för den som söker ersättningen.</p> <p>Vi hoppas därför att tolkningen det första året blir välvillig.</p>	<p>Gimrarna har en synpunkt på föreskriftens namn. Vi vill bara uppmärksamma att författningen kommer att byta namn när den beslutas. Det nya namnet framgår längre ner i ingressen på föreskrifterna och allmänna råd.</p>
	<p>Hygienklippning: Detta förutsätter att hygienklippning av tackor inför lamning. Med hygienklippning kan även menas klippning under svans mm för att motverka flugangrepp.</p>	<p>Huvudregeln är att du ska klippa fåren som ingår i ditt åtagande minst 2 gånger om året. Du ska då klippa hela fåret vid bägge tillfällena.</p>

		<p>I de fall du bedömer att det är olämpligt för djurets välfärd att klippa hela fåret kan den ena klippningen vara en hygienklippning. Hygienklippning är när du klipper fåret runt blygden och juvret. En hygienklippning innan lamningen ger bättre förlossningshygien och gör det lättare för lammen att hitta spenarna utan risk för att få i sig smutsig ull. Om du väljer att utföra den ena klippningen som en hygienklippning ska du motivera i planen varför du väljer den typen av klippning.</p> <p>Du kan se hygienklippningen som undantag från regeln om att hela fåret ska klippas 2 gånger om året. Du kan behöva göra undantag för att det är olämpligt att klippa enskilda får i sin helhet, när du klipper resten av din besättning.</p> <p>Tidpunkter för när klippningar är utförda ska noteras i produktionsplanen.</p> <p>Inom denna ersättning anser vi inte att en klippning för att förhindra flugangrepp utgör en hygienklippning.</p> <p>Vi har formulerat om skrivningen i aktuell paragraf efter remissen.</p>
Synpunkt lämnad i konsekvensutredning	8 § Åtagandet gäller alltså ”retroaktivt” även om ansökan inkommer i mars samma år?	Åtagandeperioden är från 1 januari det år man söker åtagande och utbetalning. Det gäller djurvälståndersättningar likt som för miljöersättningar, ersättningar för ekologisk produktion
	1 kap. 27 § Räknas rovdjursangrepp in här? Med dagens rovdjurstäthet kan det omöjliggöra för enskilda lammföretagare att fortsätta att uppfylla sina åtaganden. Man bör vid rovdjursangrepp ha möjlighet att avsluta i förtid utan att det leder till återkrav.	Av art. 47.2 framgår det vilka händelser som kan hänvisas till exceptionella händelser och där ingår inte rovdjursangrepp. Hur reglerna ska tillämpas måste avgöras från fall till fall. När det gäller ersättningen för extra djuromsorg för får är dessa åtagandena ettåriga och det är således "lättare" att uppfylla villkoren under ett år. Det beror på när en eventuellt rovdjursangrepp sker om hållandeperioden är uppfylld och om alla villkor för ersättningen är uppfyllda.
	Länsstyrelsen i Gävleborgs län	
	1 kap. 4 §. I sista stycket står det att miljöersättningar omfattas av basvillkor. De gäller väl även för ersättningarna för ekologisk produktion? I så fall bör även ”ersättningar för ekologisk produktion” nämnas i meningen.	Det är enbart miljöersättningarna som omfattas av basvillkor. Det är anledningen till att vi ändrat i lydelse i 4 §. Ersättningarna för ekologisk produktion omfattas däremot av tvärvillkor likt miljöersättningar, kompensationsstöd och djurvälståndersättningar
	Länsstyrelsen i Västra Götalands län	

	<p>25§ ”Hur får ett befintligt åtagande anpassas?”</p> <p>Gäller det även vallen? Eftersom det nu finns en åtagandeareal utifrån vad brukaren sökt utbetalning för tycker jag att det kan jämföras med ett blockbundet stöd – alltså arealen i åtagandet regleras efter Länsstyrelsens fältkontroll och/eller blockets verkliga areal.</p>	<p>Vallåtagandets areal blir den som lantbrukaren söker utbetalning för första året. Åtagandearealen anpassas inte efter en eventuell fältkontroll. Om det vid en kontroll hittas en lägre godkänd areal får lantbrukaren inte utbetalt för det som inte är godkänt.</p>
	<p>Lantbrukarnas Riksförbund</p>	
	<p>Rörande hållandeperiod har vi svårt att utläsa vad som gäller för de djur som man kompletterar ansökan med efter inlämnad utbetalningsansökan.</p>	<p>Hållandeperioden räknas från dagen efter att ansökan om utbetalning har kommit in till myndigheten. Om du väljer att komplettera din ansökan med fler djur under ansökningsperioden innebär det att din ansökan får ett nytt ankomstdatum och med en ny omfattning och således även en ny hållandeperiod. Om ditt djurantal förändras under hållandeperioden har du möjlighet att ersätta utgångna djur med andra ersättningsberättigade djur. I ersättning för extra djuromsorg för får är det antalet ansökta får som ska var detsamma under hela hållandeperioden. I ersättning för hotade husdjursraser kan du ersätta med ett annat renrasigt djur, men ett byta av djur inom ersättningen måste anmälas inom 10 dagar till Jordbruksverket. Detta eftersom ersättningen beräknas på djur med känd härstamning.</p>
	<p>Länsstyrelsen i Kalmar</p>	
	<p>1 Kap, 2 § Betesmarker och slåtterängar, Mosaikbetesmarker: Vi vill passa på att framföra igen att mosaikbetesmarker borde vara tillåtet på Öland då det förekommer enstaka marker som platsar i definitionen för övrigt.</p>	<p>Denna paragraf är inte ändrad i denna remiss.</p>
	<p>2 kap. Skala för avdrag på grund av villkorsfel</p>	
	<p>Länsstyrelsen i Västernorrlands län</p>	
	<p>Bra att reglerna för hävning vid stora fel och upprepade fel är så lika som möjligt för alla former av ersättningar.</p>	<p>Lämnad utan ytterligare kommentar.</p>
	<p>Gimrarna</p>	
	<p>4 §</p>	<p>Se svar nedan</p>
	<p>6 b §</p>	<p>Se svar nedan</p>

	<p>8 a § vad är skillnaden mellan 6 b § och 8 a §? Det är otydligt vad som menas. Följden blir i båda paragraferna att åtagandet hävs. Det är otydligt vad som menas.</p>	<p>Det blir i praktiken ingen skillnad. Vi tar med oss den här synpunkten inför nästa översyn av föreskriften.</p>
<p>Synpunkt lämnad i konsekvensutredning</p>	<p>6 a § innebär att åtagandet ska hävas redan första gången-så vad är skillnanden?</p> <p><i>6b §</i> Enligt reglerna i paragrafen ska stödmyndigheten häva åtagandet för de lantbrukare som sökt djurvälståndersättning för extra djuromsorg för får och har villkorsfel på fyra eller fler punkter enligt bilaga 3. För de lantbrukare som sökt djurvälståndersättning för extra djuromsorg för saggur ska åtagandet hävas om de har villkorsfel på tre eller fler punkter enligt bilaga 3. Det innebär då att det inte blir någon utbetalning det året. Dessa ersättningar behöver en egen regel om totala fel eftersom ersättningarna är konstruerade på ett annat sätt då bland annat flera av skötselvillkoren är på besättningsnivå.</p> <p>Om lantbrukaren totalt sett har stora villkorsfel är det lämpligt att åtagandet hävs eftersom lantbrukaren då tydligt visat att denne inte klarar av att följa villkoren. Det är också sannolikt att syftet med ersättningen äventyras vid stora fel.</p> <p><i>8a §</i> För djurvälståndersättningarna för extra djuromsorg för får eller saggur ska stödmyndigheten häva åtagande om lantbrukaren har upprepat samma fel på mer än 20 procent av alla konstaterade djur inom ersättningsformen. Det är rimligt med hävning av åtagandet om det är en så stor del som inte sköts enligt villkoren.</p> <p>Dessa djurvälståndersättningar behöver en egen regel om upprepning eftersom ersättningarna är konstruerade på ett annat sätt, bland annat gäller flera skötselvillkor på besättningsnivå. Enligt 8a § får en lantbrukare som ansökt om djurvälståndersättning för extra djuromsorg för får eller saggur och som har upprepat ett fel på två eller fler punkter enligt bilaga 3 sitt åtagande hävt. Regeln i 8 a § ska läsas tillsammans med 2 kap. 4 §, som slår fast vad en upprepning är. Villkorsfelen i 8 a § ska alltså avse samma punkter, både första året och året då upprepning sker.</p>	<p>Se svaret på föregående synpunkt.</p>
<p>Bilaga 3</p>	<p><i>Skötselvillkor</i> 5 § Produktionsuppföljning Begreppet ”produktionsuppföljning” finns inte nämnt i föreskrifterna</p>	<p>Vi har ändrat till produktionsplan.</p>
	<p>Lantbrukarnas Riksförbund</p>	
	<p>Villkorsfel Reglerna om upprepade fel kan ge stora konsekvenser. Vi ser här en viss parallell till tillämpningen på tvärvillkorsområdet där en tidigare rutin ledde till upprepade fel trots att avvikelserna inte var densamma. Denna tillämpningar har</p>	<p>Det kan bara bli upprepning om avvikelserna avser samma villkor. Däremot kan det vara ett annat skifte eller ett annat djur som omfattas av avvikelserna.</p>

	nu ändrats och LRF ser det som viktigt att regelverket om upprepade fel hanteras med utgångspunkt från den individuella avvikelser.	
	Ekologiska lantbrukarna	
	<p>I Konsekvensutredningen sid 11 Bilaga 3 - utökad klövhälsovård för mjölkkor Då omsättningen i en modern mjölkbesättning, oavsett om det är eko eller konventionell produktion, är långt över 20 % så är det stor risk att de flesta besättningar kommer att ligga långt över 20 % avvikelse. Rekryteringsbehovet är oftast i spannet 30 – 40 %. Det innebär att i princip alla landets besättningar kommer att belastas med en avvikelse på över 20 %. Vi anser att detta är orimligt och föreslår att ingen avvikelse noteras förrän man når över besättningens normala rekryteringsprocent. Kommenterar att det förmodligen endast är en liten del av djur som finns vid ansökningstillfället som av olika anledningar kommer finnas kvar under hela perioden och kommer uppfylla villkoren. Det är totalt omöjligt att förutse detta när man ansöker om ersättningen. I mindre besättningar är en procentuell gräns mindre lämplig och ett golv med antal djur bör införas.</p>	<p>Lantbrukaren kan endast få utbetalt för mjölkkor som uppfyller villkoren för ersättningen. Det innebär till exempel att kon måste verkas två gånger under året med minst fyra månaders mellanrum av en certifierad klövverkare. Kor som endast verkas en gång ger inte rätt till ersättning. Om kon har uppfyllt villkoren innan den går till slakt ger den rätt till ersättning. Om kon däremot inte har uppfyllt villkoren innan den går till slakt måste lantbrukaren minska sin ansökan. Det är möjligt att minska ansökan fram till en eventuell kontroll. Det är dock endast möjligt att lägga till nya djur till ansökan fram till den 15 juni. Det är möjligt att söka för en kviga som är över 24 månader den 21 april även om hon kommer att kalva in efter detta datum. Detta förutsätter dock att kviga därefter kommer att ingå i mjölkproduktionen.</p> <p>I ansökan ska bara de kor tas med som jordbrukaren förväntar sig kunna uppfylla villkoren för. Det är inte möjligt att administrera ett avdrag som bestäms av respektive besättnings normala rekryteringsprocent. Vi kommer att följa upp och utvärdera hur avdragen fungerar.</p>
	<p>Får och suggor Vad gäller djurvälståndsstöden för får och suggor bör förslaget på föreskrifter förenklas på motsvarande sätt som förslaget ovan för klövhälsovård för mjölkkor. Det är positivt att i dessa ersättningar ges möjlighet att ersätta djur som går ur besättningen.</p>	<p>Djurvälfärdsersättningarna för får och suggor är konstruerade på ett annat sätt vilket gör att de inte kan jämföras med stödet för utökad klövhälsovård för mjölkkor.</p>
	Länsstyrelsen i Skåne län	
	<p>Bilaga 3 Skolor för avdrag på grund av villkorsfel Hotade husdjursraser 2 § Avdraget 100% då ansökan är mindre än 50% av åtagandet är ett för stort avdrag.</p>	<p>För att syftet med stödet inte ska gå förlorat är det viktigt att jordbrukarna söker utbetalning på minst 50 procent av åtagandet. I programperioden 2007-2013 var avdraget betydligt lägre första gången ansökan omfattade mindre än 50 procent av åtagandet. Om felet sedan upprepades hävdades åtagandet och all utbetald ersättning kävdes tillbaka. För att upprätthålla syftet med stödet och minska mängden</p>

		åtaganden som hävs skärper vi avdraget för första gången felet görs.
3 kap. Betesmarker och slätterängar		
	Ekologiska lantbrukarna	
	§11 punkt 3 Om betesmark ej betas ett år så ska den slås enligt allmänna bestämmelserna. Då föreskrivs att växtmassan inte får ”fördelas” och ska ”tas bort”. Vi föreslår att formuleringen om att ”växtmassan inte får ”fördelas” och ska ”tas bort”” strykes.	Denna paragraf är inte ändrad i denna remiss. Vi svarade på liknande synpunkt i arbetet inför beslut av SJVFS 2015:25.
6 kap. Vallodling		
	Länsstyrelsen i Västra Götalands län	
	2§ ”Vilka regler finns för åtagandet?” Sökt utbetalning 1:a året, är det samma sak som konstaterad areal 1:a året? Svaret här är ju förstås beroende på svaret frågan om kap. 1, 25§.	Vallåtagandets areal blir den som lantbrukaren söker utbetalning för första året. Åtagandearalen anpassas inte efter en eventuell fältkontroll. Om det vid en kontroll hittas en lägre godkänd areal får lantbrukaren inte utbetalt för det som inte är godkänt.
	3 § ”Vallen ska vara huvudgröda minst tre år i följd. De tre åren räknas från första året vallen finns med i ansökan om utbetalning. Vallen får brytas tidigast 31 juli det tredje året”. Länsstyrelsen ser fortfarande att det är ett problem att vallen inte får brytas förrän 31 juli det tredje året. Då denna regel är en nationell regel och inte en EU-regel borde det vara möjligt att ändra till svenska förhållanden. Det är negativt för miljö och lantbrukets konkurrenskraft att vallen inte får brytas före 31 juli det tredje året. Det omöjliggör i praktiken sådd av höstraps efter vallen i norra Götaland och i Svealand. Före sådd av höst raps borde man få bryta vallen tidigast 15 juli.	Frågan är utredd, besvarad i arbetet inför beslut av SJVFS 2015:25 och paragrafen är inte aktuell i denna remiss då vi inte har ändrat något i denna. Kalkylen för ersättningen är beräknad på liggetid på tre hela odlingssäsonger, vilket innebär tre somrar och inte tre vintrar. Tidigare revisioner har ställt sig kritiska till sättet att räkna på tre vintrar. Ersättningsnivån är också beräknad utifrån ett brytdatum den 31 juli det tredje året. Huvudregeln för liggetiden för vallen inom miljöersättning för vallodling är att vallen ska ligga i 3 odlingssäsonger, och att de 3 åren ska räknas från första året som vallen finns med i ansökan om utbetalning i det nya åtagandet. Odlingssäsongen räknas i bete och vallodling till den 31 oktober.
	Ekologiska lantbrukarna	
	§3	Se svar ovan

	<p>Att vallen får brytas först 31 juli tredje året omöjliggör i stort sett sådd av höstraps i norra Götaland och i Svealand, vilket är negativt ur miljösynpunkt och ur konkurrenssynpunkt/företagssynpunkt. Vi föreslår att datumet flyttas en månad eller så att det åtminstone blir möjligt att bryta vallen från 15 juli.</p> <p>Främst ur ekologiska produktionens synvinkel blir det förödande med 31/7 som första dag för vallbrott och tillgången till svenskodlat proteinfoder (rapskaka efter oljepressning) drastiskt kommer att påverkas negativt eftersom områden där ekologisk höstraps odlas ligger i norra Götaland och Svealand. Det måste finnas tid att</p> <ul style="list-style-type: none"> - sprida naturgödsel före vallbrott - kultivera före plöjning som bekämpningsåtgärd mot roto gräs - tid mellan kultivering och plöjning (torka ut roto gräsen) - plöja - skapa ett för rapssådd bra såbruk 	
	<p>Lovang Lantbrukskonsult AB</p>	
	<p>Förslaget på vallregler motverkar sitt syfte</p> <p>Åtagandeformen med att man måste uppfylla 80-120 % av sitt åtagande skapar utökad administration, ökad risk för fel samt minskar möjligheten för spannmålgårdar på slätten att tillfälligt odla vall åt djurgårdar. Den tidigare formen av åtagande där man fick ersättning för den vall som odlades det året och uppfyllde vallreglerna innebar en oslagbar enkelhet.</p> <p>Att vallbrott inte får göras innan 31 juli innebär att inga ekologiska gårdar kommer kunna söka vallstöd eftersom grunden i den ekologiska växtodlingen är att kunna genomföra mekaniska bearbetningar på vallbrott under juli för att minska mängden roto gräs inför sådd av höstraps eller höstsäd. Av samma skäl minskar även intresset för spannmålgårdar på slätten att tillfälligt odla vall åt djurgårdar eftersom även de i de flesta fall vill använda vallen som förfrukt till höstraps, vilket inte blir möjligt med tidigaste brytningspunkt 31 juli.</p> <p>I båda fallen innebär förslaget på regelverk att vallodling försvåras vilket inte kan ha varit syftet.</p>	<p>Lämnad utan kommentar.</p>
<p>8 kap. Minskat kväveläckage</p>		
	<p>Hushållningssällskapens förbund</p>	

	<p>Kap 8 6§ När sådatum inte kommer att regleras är lantbrukarna helt utlämnade till kontrollantenens subjektiva bedömning om fånggrödan är tillräckligt etablerad eller inte. En torr höst kommer inte några fånggrödor kunna växa till sig och därigenom blir dessa underkända fast plantantalet är korrekt med den vegetativa utvecklingen är dålig pga avsaknaden av vatten. Om hör ska kunna göras korrekta bedömningar i kontrollen måste det skrivas mycket detaljrika instruktioner.</p>	<p>Vi tar med oss synpunkten i arbetet med kontrollinstruktionerna.</p>
	<p>6 § Betydligt fler arter borde vara godkända. Av de sorter som är godkända för sådd efter huvudgrödan är det stor risk för uppförökning av växtföljds sjukdomar tex klumprotsjuka. Hade flera andra arter varit godkända hade andra positiva egenskaper kunnat utnyttjas t.ex.</p> <ul style="list-style-type: none">• Honungsört => God pollinerings växt, inte släkt med någon annan, CO2 sänka, minskad växtnäringsläckage.• Raketblad => sanerande effekt på potatiscystnematod, CO2 sänka• Purrhavre/Svarthavre• Sudangräs <p>Alla har god tillväxt på hösten och därigenom binds mycket CO2 De sist nämnda tre har visat sig dessutom ha sanerande effekter på frilevande nematoder.</p>	<p>Liknande synpunkt besvarade vi även efter samrådet.</p> <p>När det gäller problemet med att vissa arter som är godkända som fånggrödor kan uppföröka vissa växtföljdsjukdomar så är detta mestadels ett problem i växtföljder som innehåller mycket oljevaxter. I andra växtföljder är det inte ett större problem. Eftersom det har varit en stor efterfrågan på att få använda vitsenap, oljerättika och rättika som fånggrödor och eftersom dessa fånggrödor har en bra effekt på kväveupptagningen så anser vi inte att vi bör begränsa användningen av dessa fånggrödor. Däremot kan det naturligtvis vara olämpligt att använda dessa fånggrödor i växtföljder där det ingår mycket oljevaxter men det problemet kan bäst lösas med rådgivning. När det gäller att lägga till ytterligare arter som godkända fånggrödor så anser vi inte att det finns ett tillräckligt underlag i form av försöksresultat och andra studier i nuläget för att fatta beslut om ytterligare arter.</p>
	<p>10§ Grundbearbetning är ett väldigt subjektivt ord, olika personer har olika definition av vad detta innebär. Man borde ju enkelt definiera detta med ett visst antal centimetrar eller det djup som behövs för att skapa ett fullgod såbädd för de arter av fånggröda som avses. Om det inte definieras tydligare i föreskriften kommer vi ha ett antal osäkra kontroller utifrån vad som avses med grundbearbetning. Om inte detta går att reglera i föreskriften måste detta anges mycket noggrant i kontrollinstruktionerna.</p>	<p>Liknande synpunkt besvarade vi även efter samrådet.</p> <p>Att definiera i en föreskrift exakt hur djup en grund jordbearbetning får vara är problematiskt, eftersom det då måste kontrolleras och mätas. Försök har visat att det är mycket svårt att kontrollera djupet på en grund jordbearbetning om kontrollen sker mer än en vecka efter jordbearbetningen. Vi kommer däremot att informera lantbrukarna i informationsmaterialet på hemsidan vad som betraktas som en grund jordbearbetning och vi kommer även att beskriva vilka åtgärder som är godkända i kontrollinstruktionen till kontrollanterna.</p>

	SLU	
	<p>§1: Fånggrödor endast ersättningsberättigade i nitratkänsliga områden. Detta steg mot att göra stödet mer riktat är bra. Ännu bättre vore om man så småningom styrde det utifrån jordart, då fånggrödor har absolut bäst effekt på lätta jordar.</p>	Lämnad utan ytterligare kommentar.
	<p>§7: Det ser ologiskt ut att fånggrödor av senap, rättika och oljerättika (antas att de är eftersådda) får brytas på hösten medan westerwoldiskt rajgräs och höstråg måste stå till våren. Om man ska minimera läckaget efter t. ex. potatis (som ofta odlas på jordar som kan vårplöjas, och där eftersådda fånggrödor kan göra stor nytta) bör fånggrödan växa längre än 10-20 oktober. Detta anser SLU borde motiveras bättre för att man ska förstå varför man valt denna lösning.</p>	<p>Vitsenap, rättika och oljerättika kan sås in i annan huvudgröda än potatis, rotfrukter eller grönsaker. Dessa fånggrödor kan även sås direkt efter skörd av huvudgröda. Vitsenap och oljerättika kan ha en snabb tillväxt, och även om vi skulle kräva en senare brytningstidpunkt är det inte säkert att dessa fånggrödor skulle växa så mycket efter 10-20 oktober. Höstråg och westerwoldiskt rajgräs bedöms kunna växa under svalare förhållanden på hösten än vad vitsenap, oljerättika och rättika kan. För samtliga fånggrödor gäller 4 § ”fånggrödan ska sås vid en tidpunkt så den kan utvecklas väl och ta upp kväve efter skörd av huvudgrödan”. 10-20 oktober är tidigaste bryttidpunkt för vitsenap, rättika och oljerättika. Det är därför möjligt att bryta fånggrödan vid en senare tidpunkt. Lantbrukaren kan även välja att kombinera fånggrödor och vårbearbetning på samma mark. I det fallet får inte fånggrödorna brytas innan 1 januari.</p>
	Lantbrukarnas Riksförbund	
	<p>Minskat kväveläckage Regelverket om åtagandearreal är en konsekvens av EUs synpunkter på den tidigare, mer flexibla, tillämpningen i Sverige. LRF ser det som viktigt att följa upp förändringarna om det visar sig att anslutningen till programmet skulle minska märkbart jämfört med tidigare. LRF önskar även en fortsatt diskussion om tidpunkter för brott av fånggrödor på hösten.</p>	Jordbruksverket följer årligen upp måluppfyllelse för samtliga ersättningar.
	Länsstyrelsen i Skåne län	
	<p>Fånggröda Vilka skötselvillkor gäller för sådd och etablering av fånggröda? 4 § Lantbrukaren ska så fånggrödan med en för arten och syftet med odlingen normal utsädesmängd. Fånggrödan ska sås vid en tidpunkt så att den kan utvecklas väl och ta upp kväve efter brytning av huvudgrödan. (SJVFS 2016:xx). Flexiblere tid för etablering av fånggrödan kommer att innebära fler efterkontroller när det gäller etableringskravet. Med den skrivelse som finns är det i princip omöjligt att underkänna en fånggröda innan man börjar närma sig brytningsdatum.</p>	<p>Vi ersatte de datum som tidigare fanns med en mer generell regel för sådd av fånggröda. Detta för att det ska vara mer flexibelt för lantbrukaren att anpassa sådden av fånggrödor till lokala förhållanden. Fånggrödorna ska fortfarande sås in i huvudgrödan, eller direkt efter skörd av huvudgröda (6 §).</p> <p>I informationen till lantbrukaren rekommenderar vi lantbrukaren att så sina fånggrödor innan vissa datum, beroende på vilken fånggröda som odlas. Detta för att försäkra sig om att fånggrödan kommer att etablera sig på ett</p>

		tillfredsställande sätt. Men detta kommer alltså nu endast att vara rekommendationer, inte regler.
	<p>5 § Etableringen av fånggrödan ska vara tillräcklig med hänsyn tagen till lokala förhållanden och väderlek. (SJVFS 2016:xx).</p> <p>Detta är mycket svävande. Måste skärpas till! Det vi vill ha är ju kraftiga/välutvecklade plantor jämnt fördelad över hela skiftet, annars är det svårt att uppfylla syftet med stödet.</p>	<p>Denna regel är i sak oförändrad från programperiod 2007-2013, men är omskriven för att bli tydligare. Konsekvensen av otillräcklig etablering hanteras i skalan för villkorsavdrag. Fånggrödans etablering bedöms genom en helhetsbedömning av skiftet. Etableringen kan vara ojämn på skiftet men totalt sett ändå vara tillräcklig. Därför har vi knutit avdragen för fånggrödor till skiftet, förutom i de fall lantbrukaren sått med något som inte är godkänt att odla som fånggröda. För ett sådant villkorsfel konstaterar man arealen där felet finns och gör avdrag på den.</p>
	<p>Vårbehandling 10 § I samrådssvaren står det att det kan bli aktuellt med ytterligare en kontrollpunkt när det gäller att kontrollera att vallen verkligen är omlagd. Vi förutsätter att detta inte innebär någon manuell hantering utan att det sköts i systemet</p>	<p>Vi tar med oss synpunkten i fortsatta arbetet.</p>
9 kap.		
Skyddszoner		
	Hushållningssällskapens förbund	
	<p>4§ Avståndet till vattendraget är en ytterst viktig fråga. Vid kontroller av förra periodens stöd för skydds zoner upplevdes en ytterst oviss, subjektiv hantering från olika kontrollanter vad som var skog eller annan mark mellan skydds zon och det vattendrag som fanns i närheten. För att slippa denna bedömning vore det mycket enklare och rättssäkrare både för lantbrukaren och kontrollanten att ange ett avstånd i meter i föreskriften. Ett lämpligt avstånd som redan idag används av Kemikalieinspektionen vid godkännande för flertalet preparat är 10 meter gräsbevuxen mark anpassad skydds zon. Det blir enklare för alla parter att hålla reda på samma avstånd, enklare att förstå reglerna. Vid besprutning är ju skyddet av vattnet tillgodosett om 10 meters avstånd finns enligt Kemikalieinspektionen.</p> <p>När det gäller ytavrinning av näringsämnen från åkern som kan ske, beror ju detta som bekant inte av avståndet utan helt och hållet av topografin mellan åkern och vattnet. Där finns inget lämpligt avstånd att ange. Förtydliga i paragrafen om avståndet så vi slipper onödiga underkännande av skydds zoner på grund av subjektiva bedömningar av vad som är skog eller för stora avstånd.</p>	<p>För att få miljöersättning för skydds zonen ska den vara mellan mellan 6 och 20 meter bred. När det gäller avståndet mellan skydds zonen och vattendraget bedömer vi inte att det är möjligt att ange ett meter antal för detta i föreskriften. Det beror precis som ni beskriver bland annat på att topografin samt vegetationen mellan skydds zonen och vattendraget kan variera. Av landsbygdsförordningen SFS 2015:406 framgår det att skydds zon mot vattendrag ska anläggas utmed ett vattenområde. Tillämpningen av detta kommer tas upp i rutiner samt kalibreras på utbildningar i fält och liknande.</p>
	SLU	

	<p>§1: Liksom för fånggrödor är det mark i nitratkänsliga områden som kan få stöd. Liksom för fånggrödor, skulle en styrning efter jordart förbättra stödets effekt. För skyddszoner skulle stödet i så fall riktas till mjåla- och lerjordar, där risken för erosion är större än från jordar med grövre textur.</p>	<p>Det framgår av landsbygdsprogrammet som är beslutat av regeringen att det endast är möjligt att få ersättning för skyddszoner som ligger i nitratkänsligt område.</p>
	<p>38 §9: Meningen ”Den avslagna växtligheten ska föras bort om det bedöms att den kan skada växtligheten på skyddszonen”. Detta kan kompletteras med: ”Att föra bort växtligheten är också positivt för att minska risken att löst fosfor från växtmaterialet rinner av på ytan. Därmed ökar skörd av biomassa skyddszonens effekt mot fosforförluster”.</p>	<p>Vi bedömer inte att upplysningen om denna positiva effekt är något som ska finnas i en föreskrift.</p>
	<p>Lantbrukarnas Riksförbund</p>	
	<p>Skyddszoner Vad gäller den nya regeln om träd och buskar så är den bättre anpassad till verkligheten och förekomsten av vissa träd och buskar. Men det är viktigt att bedömningen i samband med kontroller sker på ett likartat sätt.</p>	<p>Fältbedömningarna kommer att kalibreras i samband med utbildningstillfällen under året.</p>
	<p>Länsstyrelsen i Skåne län</p>	
	<p>Vad krävs för att få ett åtagande för skyddszoner? 3 § Utöver vad som framgår i 8 kap. 8 § i förordning (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder ska varje enskild skyddszon vara minst 100 kvadratmeter. (SJVFS 2016:xx). Länsstyrelsen står fast vid sin tidigare synpunkt när det gäller minsta storlek på en skyddszon. 100 kvadratmeter är ingen rimlig minsta storlek, framförallt inte på anpassade skyddszoner där länsstyrelsen ska göra fältbesök och fastställa areal och placering. Även vid fältkontroll kommer detta att ta väldigt mycket tid. Orimligt, dyrt och absolut inte enklare!</p>	<p>Det har även i programperiod 2007-2013 varit tillåtet med skyddszoner på 100 kvadratmeter. Vi har inte under den perioden fått signaler om att detta skulle vara något problem. I vissa fall kan det även vara viktigt att ha möjlighet att godkänna skyddszoner som är ner till 100 kvadratmeter stora. Det rör exempelvis vissa anpassade skyddszoner.</p>
	<p>4 § Utöver vad som framgår i 8 kap 26 § i förordning (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder, får det för skyddszoner mot vattendrag inte finnas skog mellan skyddszonen och vattenområdet. Däremot får det finnas spridda träd och buskar. Bredden på skyddszonen ska vara minst 6 meter och högst 20 meter. (SJVFS 2016:xx). ”Spridda träd och buskar mellan skyddszonen och vattendraget”. Svårt begrepp att ta till både för kontrollanter, konsulter och brukare. Räcker alltså inte att kalibrera länsstyrelsepersonal utan det krävs mycket tydlig information till konsulter och brukare vad som menas så att ansökningarna blir korrekta. Vi vill inte ha samma situation som under föregående period där vi tvingades underkänna många zoner med återkrav och hävningar som följd.</p>	<p>Se svar till Hushållningssällskapet.</p>
<p>10 kap. Hotade Husdjursraser</p>		
	<p>Gimrarna</p>	

	10 § Förtydliga-hänvisa inte till andra bestämmelser eftersom detta gör att bestämmelserna är svåra att läsa och därmed att följa.	Om vi återger eller ha med regler som återfinns i annan lagstiftning innebär det en dubbelreglering, vilket inte är tillåtet.
	Gård & Djurhälsan	
	<i>Provtagning avseende Maedi/ Visna för hotade raser</i> Gård & Djurhälsan anser vidare att det är viktigt att ha krav på någon form av Maedi/Visna provtagning för att erhålla stöd för hållande av utrotningshotade raser. Vår medarbetare som arbetar med M/V programmet är på semester, så jag kan inte hänvisa till någon särskild paragraf i detta avseende men vill ändå framföra denna synpunkt.	Regeln för att besättningar med får ska vara ansluten till förenklad kontroll elleer program för bekämpning av sjukdomen Maedi-visna, återfinns i 8 kap. 23 § i förordning (2015:406) om stöd för landsbygdsutvecklingsåtgärder.
	Länsstyrelsen i Skåne län	
	Vilka krav finns för åtagandet? 2 § Storleken på åtagandet är det antal djurenheter djurhållaren har sökt utbetalning för det första året i åtagandet. Den som söker ska varje år hålla hotade husdjur enligt villkoren för ersättningen och söka utbetalning på det antal djurenheter som motsvarar minst 50 procent av åtagandet och högst 150 procent av åtagandet. (SJVFS 2016:xx). Gränserna 50% respektive 150% av åtagandet är alltför snävt satta och dessa gränser motverkar syftet med stödet. Risken finns nämligen att djurägare låter bli att söka stödet på grund av osäkerhet om de kan hålla samma antal djur under hela perioden, vilket får till följd att de inte längre behöver vara med i officiell härstamningskontroll. Därmed tappar Sverige värdefulla avelsdjur som därefter kommer att producera avkommor med ”okänd härstamning”.	Jämfört mot tidigare programperiod är det nu mer flexibelt inom åtagandet genom att åtagandet/djurantalet tillåts att variera upp till 150 % innan det leder till ett nytt femårigt åtagande. I tidigare programperiod blev det ett nytt åtagande direkt när utbetalningsansökan överskreds, antingen inom befintlig åtagandeperiod eller om utökning var stor, ett nytt femårigt. De nya reglerna är mer förutsägbara genom att djurägaren redan vid ansökan kan göra en bedömning om omfattningen på ansökan om utbetalning kommer att leda till ett nytt femårigt åtagande eller inte. Variationen med 50 % upp eller ner är tämligen generöst. Gränsen neråt är ingen skillnad mot tidigare. Att en ansökan om utbetalning som överskrider 150 % av grundåtagandet leder till ett nytt femårigt åtagande anset vi vara rimligt då omfattningen då är så mycket större än det ursprungliga åtagandet.
	Vilka krav gäller under hållandeperioden? 6 § Hållandeperioden för får, getter och svin är 60 dagar. (SJVFS 2016:XX). 7 § Under hållandeperioden är det möjligt att byta ut de får, getter och svin, som djurhållaren har angivit i ansökan om utbetalning, mot andra ersättningsberättigande får, getter eller svin. Bytet ska göras inom 10 dagar från det att de utbytta djuren togs från företaget. Djurhållaren ska meddela Jordbruksverket inom 5 arbetsdagar att ett byte av djur har skett. Antalet djurenheter får genom bytet inte bli mindre än det som angivits i ansökan om utbetalning. (SJVFS 2016:XX).	Lite otydligt vad synpunkten avser men vi tolkar synpunkten på följande sätt. Det spelar ingen roll av vilken anledning djuren utgår. Det viktiga är om djurantalet minskar under hållandeperioden ska denna minskning av djurantal anmälas om inte de utgångna djuren kan ersättas inom utsatt tid.

	Här saknas uppgift om när man måste anmält att djur utgått pga naturliga orsaker, till exempel olycka, så att ansökt antal djur kan minskas.	
11 kap. Ersättningar för ekologisk produktion		
	SMÅK	
	<p>1 § För att få ett åtagande för ekologisk djurhållning krävs att den som söker har ett åtagande för ekologisk växtodling. För att få ett åtagande för omställning till ekologisk djurhållning krävs att den som söker antingen har ett åtagande för omställning till ekologisk växtodling eller ett åtagande för ekologisk växtodling.</p> <p>För djurslag med kort omställningstid, kan detta bli problematiskt. Fjäderfä, grisar och får har kortare omställningstid än mark, och kan därmed när växtodlingen är under omställning, hinna bli godkända ekologiska innan all mark är omställd. Eftersom detta är möjligt enligt de ekologiska förordningarna 834/2007 och 889/2008 för ekologisk produktion är det inte rimligt att de svenska reglerna för stöd till ekologisk produktion inte fungerar på motsvarande sätt.</p>	Aktuell paragraf inte ändrad i denna remiss. Synpunkten är därmed lämnad utan ytterligare kommentar.
	<p>8 § Spannmål och proteingrödor ska odlas för att tröskas eller ensileras. Oljeväxter, oljelin, bruna bönor, konservärtor och frövall ska odlas för att tröskas.</p> <p>Vid mycket regniga höstar kan det vara omöjligt att komma ut på fälten för att tröska. En öppning för undantag vid ”speciella förhållanden” borde finnas. Antingen generellt eller genom att varje enskild brukare kan ansöka om dispens när de inte kan tröska sin gröda.</p>	Aktuell paragraf inte ändrad i denna remiss. Synpunkten är därmed lämnad utan ytterligare kommentar.
	<p>8 § Grödor som ger rätt till utbetalning inklusive vall får inte användas till energiproduktion.</p> <p>Detta ställer till det för de spannmålsodlare som får sin gröda nerklassad, av olika anledningar, så att den endast kan saluföras som ”eldningsgröda”. Gröda kan också användas i en biogasanläggning och på så sätt ge både energi och gödsel till ekologisk produktion.</p>	Aktuell paragraf inte ändrad i denna remiss. Synpunkten är därmed lämnad utan ytterligare kommentar.
	Hushållningssällskapens förbund	
	Enligt 2 § ska lantbrukaren ansluta sig till ett kontrollorgan senast sista ansökningsdag det första året i åtagandeperioden, dvs lantbrukaren skriver under och lämnar in ett anslutningsavtal till godkänt kontrollorgan. Innebär	Aktuell paragraf inte ändrad i denna remiss.

	<p>detta att karensstart påbörjas denna dag, vilket i så fall måste förtydligas i text. Eller kan karensstart för exempelvis djurhållning ske vid en senare datum typ vid betessläpp, är det innebörden av 3§? Men beräkningsperioden påbörjas den 1 januari för nöt, slaktsvin, kyckling & höns och då måste lantbrukaren följa villkoren. Konsekvensen av detta måste bli att lantbrukaren exempelvis måste utfodra med ekologiskt foder innan han har anslutit sig till kontrollen eller alternativt att start av den ekologiska djurhållningen förskjuts ett år.</p>	<p>Lantbrukaren ska ansluta produktionen till ett godkänt kontrollorgan senast sista ansökningsdag men ska följa EU:s regler för ekologisk produktion från och med 1 januari.</p>
	<p>17 § För tackor, getter och suggor finns en hållandeperiod av minst 60 dagar, men det är inte tydliggjort när hållandeperioden startar. (Eller är det motsvarande "Hotade husdjursraser" med dagen efter ansökan om utbetalning kommit in till Jv ? Jag kan inte finna att det förtydligas under definitioner heller?)</p>	<p>Det framgår av definitionen för hållandeperiod i 1 kap att hållandeperioden börjar dagen efter att ansökan om utbetalning har kommit in till stödmyndigheten.</p>
	<p>20 § Mycket önskvärt med ett förtydligande om när beräkningsperioden för djurhållningen nöt påbörjas år 1, om karensstart sker senare än 1 januari.</p>	<p>Aktuell paragraf inte ändrad i denna remiss. Synpunkten är därmed lämnad utan ytterligare kommentar.</p>
	<p>Länsstyrelsen i Skåne län</p>	
	<p>Hur redovisas tackor, getter och suggor i ansökan om utbetalning? 17 § Lantbrukaren ska i ansökan om utbetalning ange det antal tackor, getter och suggor som utgör underlag för utbetalning av ersättning. Lantbrukaren ska hålla minst det antal djur som anges i ansökan om utbetalning enligt reglerna för ersättningarna för ekologisk produktion under en hållandeperiod av minst 60 dagar. (SJVFS 2016:xx). Här saknas uppgift om när man måste anmält att djur utgått pga naturliga orsaker, till exempel olycka, så att ansökt antal djur kan minskas.</p>	<p>Det spelar ingen roll av vilken anledning djuren utgår. Det viktiga är om djurantalet minskar under hållandeperioden ska denna minskning av djurantal anmälas om inte de utgångna djuren kan ersättas inom utsatt tid.</p>
	<p>Hur får ersättningsberättigande tackor, getter och suggor bytas ut? 19 § Tackor, getter och suggor som angivits i ansökan om utbetalning kan bytas ut mot andra ersättningsberättigande tackor, getter eller suggor under hållandeperioden. Bytet ska göras inom 10 dagar från det att de utbytta djuren togs från företaget. Antalet djurenheter får genom bytet inte bli mindre än det som angivits i ansökan om utbetalning. (SJVFS 2016:xx). Här saknas uppgift om när man måste anmält att djur utgått pga naturliga orsaker, till exempel olycka, så att ansökt antal djur kan minskas.</p>	<p>Aktuell paragraf inte ändrad i denna remiss. Se svar ovan.</p>
<p>12 kap. Kompensationsstöd</p>		
	<p>Länsstyrelsen i Västernorrlands län</p>	
	<p>Bra förtydligande i 2 § att grovfodergrödor inte får tröskas.</p>	<p>Lämnad utan ytterligare kommentar.</p>

	3 § Bra förenkling att träda får skördas eller betas efter 31 juli även inom kompensationsstödet. Just detta har varit ett önskemål som vi hört ofta när brukare ringt och frågat om kompensationsstödet inför ansökan 2015. Det underlättar mycket öfr företaget och även för länsstyreslerna som ska utföra kontroller.	Lämnad utan ytterligare kommentar.
	Länsstyrelsen i Gävleborgs län	
	12 kap. 3 § gällande att träda föreslås få skördas som foder eller betas efter 31 juli inom kompensationsstödet. Väldigt bra! Det blir enklare och tydligare för alla.	Lämnad utan ytterligare kommentar.
	Hushållningssällskapens förbund	
	§3a Vi inser att all betesmark som är godkänd jordbruksmark i gårdsstöd och kompensationsstöd och som betas ska räknas som grovfodergröda och all grovfoderareal ingår i en och samma typ av jordbruk enligt förordning. Men det är ändå ett problem att all naturbetesmark som betas måste ingå i grovfoderarealen oavsett hur lågavkastande och hur lite grovfoder det blir- mindre fodervärde än på trädan. År 2015 lät jordbrukare bli att söka för och sköta naturbetesmark som man röjt eller planerat att göra i ordning och som nästan var färdigröjd, om man kom på gränsen mellan två typer av djurtäthet. Det handlar om jordbrukare som har mycket lågavkastande naturbetesmarker, och som har svårt att hålla uppe en hög djurtäthet eftersom fodret då inte räcker till. Det leder till att färre naturbetesmarker sköts än annars och det missgynnar den biologiska mångfalden.	Vi är medvetna om detta problem, som trösklarna orskakar samt att det kan driva lantbrukare att sträva efter en högre typ. Detta regleras dock inte i denna föreskrift och ett system utan trösklar är inte möjligt enligt WTO:s regler. Generellt sett gynnar den nya utformningen mer extensiv produktion. Om man har gott om areal kan man i genomsnitt få ut fler kronor per djurenhet än tidigare. Lantbrukare som inte ligger nära en tröskel profiterar av att kunna få kompensationsstöd även för mycket lågavkastande naturbetesmarker.
	Länsstyrelsen i Skåne län	
	<i>Hur ska tackor och getter redovisas i ansökan om utbetalning?</i> 8 § Lantbrukaren ska i ansökan om utbetalning ange det antal tackor och getter som utgör underlag för utbetalning av ersättning. Hållandeperioden är minst 60 dagar.(<i>SJVFS 2016:xx</i>). Här saknas uppgift om när man måste anmält att djur utgått pga naturliga orsaker, till exempel olycka, så att ansökt antal djur kan minskas.	Det spelar ingen roll av vilken anledning djuren utgår. Det viktiga är om djurantalet minskar under hållandeperioden ska denna minskning av djurantal anmälas om inte de utgångna djuren kan ersättas inom utsatt tid.
	<i>Hur får tackor och getter som ger rätt till ersättning bytas ut?</i> 10 § Tackor och getter som lantbrukaren angivit i sin ansökan om utbetalning kan bytas ut mot andra ersättningsberättigande tackor eller getter under hållandeperioden. Bytet ska göras inom 10 dagar från det att de utbytta djuren togs från företaget. Antalet djurenheter får genom bytet inte bli mindre än det som angivits i ansökan om utbetalning. Här saknas uppgift om när man måste anmält att djur utgått pga naturliga orsaker, till exempel olycka, så att ansökt antal djur kan minskas.	Se ovan.
13 kap.		

<p>Extra djuromsorg för får</p>		
	<p>Gimrarna</p>	
	<p>6 § Produktionsplanen ska innehålla beskrivning av rutiner eller tidpunkter då följande aktiviteter genomförts eller kommer att genomföras: OCH?</p>	<p>Vi ändrar till <i>och</i> i föreskriften. 6 § Produktionsplanen ska innehålla beskrivning av rutiner och tidpunkter då följande aktiviteter genomförts eller kommer att genomföras:</p>
<p>Synpunkt lämnad i konsekvensutredning</p>	<p>Betesplanering. Djurhållaren planerar betessäsongen för sin besättning. Det kan exempelvis vara på vilket sätt besättningen delas upp i olika betesgrupper, vilken betesrotation som gäller med tanke på smittryck och annat. Olika viktiga tidpunkter noteras i planen under betessäsongen.</p> <p>”Olika viktiga tidpunkter” luddig formulering. EU-kommissionen godkänner inte ersättningar till förebyggande smittskydd- se SJV´s kommentar i Sammanställning Samråd</p>	<p>Detta är en tankemiss. Tanken var att det istället skulle vara betestryck. Vi ser över så att informationen om detta kommer att bli rätt när det publiceras på webben.</p>
<p>Synpunkt lämnad i konsekvensutredning</p>	<p>9 § För varje besättning, oavsett produktionsinriktning, ska det finnas foderstats-beräkningar för får i minst tre olika stadier i produktionscykeln. Dessa stadier är högdräktiga tackor, tackor med lamm samt lågdräktiga eller övriga får. Ett får räknas som högdräktigt två veckor innan beräknad lamning.</p> <p>Från sex veckor</p>	<p>Egentligen finns det inget tydlig definition på när ett djur anses vara högdräktigt. I transportreglerna framgår att tackor inte får transporteras senare än två veckor innan beräknad förlossning. Sex veckor är dock en tidpunkt då fodertillägg beräknas.</p>
<p>Synpunkt lämnad i konsekvensutredning</p>	<p>10 § Mallen för hullbedömning, bilaga 8, har sitt ursprung i den mall som Fåravelsförbundet använder och använt sig av under många år. Mallen är därmed redan väl etablerad bland vissa får-ägare.</p> <p>Det stämmer inte. Har SF haft en rekommenderad mall överhuvudtaget? Nuvarande mall har tagits fram av Fårhälsovården/ Gård & Djurhälsan som även genomfört kurser för bl.a. annat lammrådgivare för att kalibrering av bedömning av hull enligt mallen. Däremot har flera fårägare använt sig av hullbedömning innan denna mall togs fram för ett år sedan.</p>	<p>Vi har uppmärksammat detta och vet att det är Gård & Djurhälsans mall som vi hänvisar till.</p>
	<p>10 § Djurhållaren ska hullbedöma samtliga får över ett års ålder samt de djur som är satta i avel. Bedömningen ska göras efter den mall som framgår av bilaga 8. Varje individ ska hullbedömas vid minst tre tillfällen under året. Djurhållaren ska dokumentera i produktionsplanen när hullbedömningen görs i besättningen samt resultatet av hullbedömningen på individnivå. Djurhållaren ska kunna visa dokumentationen vid kontroll enligt 13-14 §§, detta kapitel.</p> <p>I större besättningar torde ”individnivå” kunna bytas ut till ”gruppnivå”.</p>	<p>Det är inte möjligt att inom ersättningen hullbedöma på gruppnivå, då varje enskilt får ska hullbedömas och även resultatet ska dokumenteras på individnivå.</p>

	<p>11 § Djurhållaren ska minst två gånger om året klippa samtliga får över ett års ålder samt de djur som är satta i avel. Hela fåret ska klippas vid båda tillfällena. Den ena klippningen kan dock utföras som en hygienklippning. Djurhållaren ska dokumentera i produktionsplanen när klippningen är utförd samt motivera en eventuell hygienklippning.</p>	<p>Vi har sett över formuleringen i paragrafen och i kommande information på webben.</p>
<p>Synpunkt lämnad i konsekvensutredning</p>	<p>11 § ”Huvudregeln är att samtliga får som ingår i åtagandet ska klippas två gånger under året. Hela fåret ska då klippas två gånger men under kyligare perioder eller av andra skäl, kan den extra klippningen utföras som en hygienklippning. En hygienklippning innebär enligt definition att man klipper fåret runt blygden och runt juvret, men behåller resten av ullen. Det ger en bättre förlossningshygien och gör det lättare för lammen att hitta spenarna utan risk att få smutsig ull i munnen. ”</p> <p>Enligt denna föreskrifts definition</p> <p>Hygienklippning innebär även till exempel under svansen för att motverka fluglarvsangrepp under betessäsongen.</p> <p>”Vid en hygienklippning ska man i produktionsplanen motivera varför man valt att hygienklippa.”</p> <p>Här måste kontrollanterna veta vilka motiveringar som ”godkänns”.</p>	<p>Enligt denna definition i denna föreskrift.</p> <p>Vi anser inte att det är ändamålsenligt att vi anger vid vilka tillfällen det är ok att hygienklippa. Det är en bedömning som måste göras från fall till fall.</p>
	<p>12 § De nya djuren ska kunna hållas tillsammans med slaktdjur. Detta rekommenderas sedan länge från veterinärer eftersom man då tex kan utnyttja slaktdjuren som ”spårdjur” för infektioner som de nya djuren har med sig och vice versa.</p>	<p>Det finns inga hinder att ha denna rutin för detta inom denna ersättning.</p>
	<p>Länsstyrelsen i Jämtlands län</p>	
	<p>Föreslog denna ändring till samrådet: 11 § Hela fåret ska klippas vid båda tillfällena. Den ena klippningen kan dock utföras som en hygienklippning. <i>Stryk enligt förslag.</i></p> <p>Som kommentar har JV skrivit att lydelsen i §§ ändras, men §§ står som innan samrådet, ingen ändring av lydelse har skett...</p>	<p>Se svar ovan.</p>
	<p>Lammproducenterna</p>	
	<p>I texten om klippning står det: Huvudregeln är att samtliga får som ingår i åtagandet ska klippas två gånger under året. Hela fåret ska då klippas två gånger men under kyligare perioder</p>	<p>Vi har ändrat formuleringen.</p>

	<p>eller av andra skäl, kan den extra klippningen utföras som en hygienklippning. En hygienklippning innebär enligt definition att man klipper fåret runt blygden och runt juvret, men behåller resten av ullen. Det ger en bättre förlossningshygien och gör det lättare för lammen att hitta spenarna utan risk att få smutsig ull i munnen.</p> <p>Inledningen där är mycket konstigt skriven då det står att djuret SKA klippas två gånger, denna mening bör omformuleras för att inte missförstås.</p> <p>När det gäller definition av hygienklippning så bör det ses över. När det gäller hygienklippning inför lamning så är det helt rätt, men vid tillfällen hygienklippning görs tex inför betäckning så finns det ingen anledning att klippa runt juvret utan det viktiga är att klippa rent runt baken och svansen, ullen kring juvret kan vid dessa tillfällen vara bra att ha kvar där om det tex är kall väderlek och de ej ska lamma.</p> <p>Under sommarhalvåret så kan hygienklippning vara befogat bara runt bak och svans om det är risk för insektsangrepp eller flugor men ändå se till att bak och svans hålls rent</p>	<p>Huvudregeln är att du ska klippa fåren som ingår i ditt åtagande minst 2 gånger om året. Du ska då klippa hela fåret vid bägge tillfällena. I de fall du bedömer att det är olämpligt för djurets välfärd att klippa hela fåret kan den ena klippningen vara en hygienklippning. Hygienklippning är när du klipper fåret runt blygden och juvret. En hygienklippning innan lamningen ger bättre förlossningshygien och gör det lättare för lammen att hitta spenarna utan risk för att få i sig smutsig ull. Om du väljer att utföra den ena klippningen som en hygienklippning ska du motivera i planen varför du väljer den typen av klippning.</p> <p>Du kan se hygienklippningen som undantag från regeln om att hela fåret ska klippas 2 gånger om året. Du kan behöva göra undantag för att det är olämpligt att klippa enskilda får i sin helhet, när du klipper resten av din besättning.</p> <p>Tidpunkter för när klippningar är utförda ska noteras i produktionsplanen.</p> <p>Inom denna ersättning anser vi inte att en klippning för att förhindra flugangrepp utgör skäl för att utföra en hygienklippning.</p> <p>Vi har formulerat om skrivningen i aktuell paragraf efter remissen.</p>
	<p>Länsstyrelserna i E, F och G-län</p>	
	<p>Kap 13. Extra djuromsorg för får Denna är skriven för mjölkkor och är inte anpassad för fårbesättningar! Allt ok fram till och med 4 §. 5§ En Djurhållaren skall ha en dokumenterad och upprättad produktionsplan som omfattar genomförda och planerade aktiviteter under det året som ansökan gäller. Skall man här även ha reservplaner? Jag planerar att betäcka mina tackor vid midsommar och då kommer de lamma efter ca 147 dygn. Om de inte tar sig</p>	<p>Ett produktionsår i en fårbesättning består av en mängd skiftande aktiviteter. Vissa aktiviteter varierar beroende på årstid. Fåren hålls under olika villkor på sommaren jämfört hur de hålls under vintern. Andra aktiviteter beror på var djuren befinner sig i sin respektive produktionscykel. Att upprätta en produktionsplan innebär att man skapar</p>

	<p>skall jag skriva in vad som gäller då också? Till exempel jag tar bort baggen sista augusti och de som inte är dräktiga slaktas. Ungtackor som inte var tillräckligt stora får en andra chans året därpå. Jag planerar att klippa tackorna i början av november för att de skall vara "klara" för lamning och det fortfarande inte är för kallt ute. Hur mycket skall dokumenteras i produktionsplanen???</p> <p>Om omständigheterna blir så att planen inte fungerar på grund av att t.ex. tackorna brunstar om och allt förskjuts 2 månader, ska detta ändå noteras? Hur registrerar vi det vid en fältkontroll? Skall kontrollanten kontrollera att angivna datum stämmer, att det bara är skrivet en plan oavsett hur mycket eller lite information det finns i den? Vad händer om till exempel en plan som är förskjuten ca 2 månader på grund av att tackorna inte tar sig och blir dräktiga???? Skall detta sedan leda till avdrag?</p>	<p>förutsättningar för att i god tid före de olika aktiviteterna sätta in rätt insatser. Ett exempel kan vara att hyra in hjälp i samband med arbetskrävande aktiviteter såsom vid lamning eller klippning. Aktiviteter som inte genomförs vid lämpliga tidpunkter eller som inte alls blir av kan leda till negativa konsekvenser för djurens välbefinnande. För att förebygga att detta sker ska djurhållaren upprätta en produktionsplan för sin besättning. I produktionsplanen ska både planerade och genomförda aktiviteter framgå. Denna produktionsplanering ska uppdateras kontinuerligt under det år ersättning söks. Senast sista ansökningsdag ska djurhållaren som söker ersättningen ha upprättad denna plan. Det leder inte till avdrag om inte planen håller de tidpunkter som man sagt. Det blir avdrag om det inte finns en upprättad produktionsplan med de viktigaste rutinerna och tidpunkterna.</p>
	<p>6§ Här blir ett stort arbete för lantbrukaren. Det är svårt då man i stort kan göra en uppsats om varje punkt. Vilka uppgifter är det som vi vill få fram, minimikraven? Jag gör ett exempel från min egen gård i stora drag.</p>	<p>Vi har givit några exempel på vad som bör finnas med på varje punkt i produktionsplanen som en miniminivå. Det framgår av konsekvensutredning och kommande information på webben.</p> <p>Tanken är att varje djurhållare ska planera och dokumentera genomförda åtgärder och planerade åtgärder just för sin besättning under det år man söker ersättningen.</p>
	<p>1 Avelsplanering. Exempel: <i>Kollar så tackorna är i bra hull. Klarar "granskningen/urgallringen" efter avskiljningen så de inte har juverinflammation och håller måttet för en ny betäckning. Flushar tackorna ca 3-6 veckor innan baggsläpp. Kontrollerar så baggen är ok (testiklar, klövar, hull, tänder, m.m.) Släpper baggen vid midsommar. Tackorna är dräktiga i ca 147 dagar. Lamningen brukar dock börja i mitten av december och vara klar i början av februari (alla tar sig inte vid första brunsten).</i></p> <p>Räcker detta eller skall det vara exakta datum? Tillexempel släpper baggen den 20 juni och tar bort honom den 6-7 augusti... Vad händer med avelsplanen om djuren inte blir dräktiga? Då ska jag göra en ny och det kan ske efter den 15 juni (sista ändringsdagen)... Vad skall fältkontrollanten konkret kontrollera i fält?</p>	<p>Det händer inget med den dokumenterade produktionsplanen. Det som är viktigt är att hålla varje punkt i produktionsplanen uppdaterad under året.</p>
	<p>2 Mottagningsrutiner för får som förs in i besättningen. Exempel: <i>Det är oftast symtomfria smitbärare som spridet sjukdomar mellan besättningar. Det kan tillexempel vara lisade/inlånade baggar, djur som</i></p>	

	<p>sambetar marker och inköpta djur. När djuret/djuren transporteras och byter miljö utsätts det för stress som sänker immunförsvaret och det blir då extra känslig för infektioner. Därför vidtar jag följande åtgärder</p> <ul style="list-style-type: none">• Köper endast in djur om det behövs. Leasar bra avelsdjur för att få en bra genetisk variation och friska individer.• Försöker köpa friska djur från seriösa uppfödare som är Maedi Visna-fri (MV3-status).• Fråga om hälsoläget i besättningen. Förekommer hosta, klåda, hälta eller andra besättningsproblem?• Ställer djuren i karantän/isolerade i minst tre veckor. I box inne på stall eller på eget bete ute. De kan gärna gå tillsammans med utslagsdjur (vilka då kan fungera som indikatorer) men skall vara isolerade från de andra djuren i besättningen.• Avmaskar mot magmask och leverflundra. Tar gärna täckprov för att veta vad som skall avmaskas emot.• Avlusar djuret• Kontrollerar klövarna gällande fotröta. Verkar klövarna vid behov och ställer i fotbad 5-10 min i 10 % zinksulfatlösning. Klövarna får sedan torka på hårt underlag i 30-60 minuter. <p>Hur kontrollerar vi att rutinen följs rent konkret? Vissa år är detta inte relevant, då inga nya djur förs in i besättningen. Sker oftast vid köp av ny bagge.</p>	<p>Mottagningsrutinerna ska framgå av produktionsplanen och du ska kunna visa att du följer dessa enligt 12 §.</p>
	<p>3 Klippning och klövvård <i>Exempel: Jag har en fårklippare som kommer 1 gång per år och klipper djuren i oktober/november. Kollar då över klövarna också och de brukar vara utan anmärkning då. Efter avvänjning i mars/april verkas klövarna med hjälp av en takvändare och sekator. Djuren klipps sedan innan betäckning i börja av juni.</i></p> <p>Vi har raserna Dorper och Gutar, samt korsningar av dessa som själva fäller sin ull. Är de ej ok i stödet? Djuren skall klippas två gånger per år! Då får vi skriva att får som inte själva fäller sin ull skall klippas 2 gånger och att det är godkänt att en av klippningarna görs som hygienklippning vid kall väderlek.</p> <p>Här skall klippning dokumenteras av fårklippare och eventuella kvitton skall kunna styrkas. Om man som lantbrukare kan styrka att man har klippt djuren med foton är det ok? Ett kort innan djuren är klippta och ett när alla djuren är klippta och datum då detta utfördes? Allternativt att en klippomgång görs av en fårklippare (köper in tjänsten) och att man får göra en själv som lantbrukare (oftast hygienklippning innan lamning). Det</p>	<p>Ett viktigt villkor i ersättningen är att varje får som ingår i åtagandet ska klippas två gånger under året. Ersättningsnivån är beräknad på två klippningar. Om man inte klipper sina får två gånger per år uppfyller man inte detta villkor.</p>

	<p>kostar en del att ta ut någon som klipper fåren och många gör det själva. Är det OK att klippa fåren själv båda omgångarna? Klövvrården gör de flesta helt själva med hjälp av en sekator. Vilket inte är speciellt svårt! Köper man in tjänsten idag så är det oftast fårklipparna själva som utför tjänsten och de är inte certifierade! De har verkat tusentals får... Det finns en handfull godkända klövverkare och dessa jobbar mestadels med KOR!!! Det finns en handfull klövverkare på svenska klövvrårdsföreningens hemsida. Vem skall verka alla får som är med i stödet? Detta är också en kostnad och det skall finansieras med vad? Varför kan lantbrukarna inte dokumentera när de verkar sina djur och ta foton på enstaka om det måste styrkas (observera att man inte vill ta 4 kort per tacka då blir det många på en hel besättning...).</p>	<p>Djurägaren kan själv klippa sina får.</p> <p>Det finns inget krav i denna ersättning att fårens klövar ska verkas av en certifierad klövvråddare.</p>
	<p>4 Hullbedömning <i>Exempel: Hullbedömning är bra att göra under hela dräktigheten, efter avvajning av lamm och innan betäckning. Dokumenterar och följer upp hullbedömningen vid dessa tre tillfällen. Magra tackor får t.ex. bättre bete, sätts i egen fålla med mer och näringsrikare foder. Tjocka tackor bantas med grovfoder eller bete med lägre näringsinnehåll. Som djurägare är man ju ansvarig för att djuren alltid är i god kondition under hela året. Observera att vissa tackor med lamm under digivning kan bli magra trots att de får bra grovfoder och kraftfoder! Allt de äter går till lammen som mjölk. De äter sedan upp sig igen när lammen har avvants. Djurägaren vet ofta vilka tackor som får många lamm och mjölkar bra. Man kan inte ge hur mycket kraftfoder som helst till tackan för magen skall klara av det också...</i></p> <p>Hullbedömningen är vedertagen och många använder sig av den för att kolla fårens hullstatus. Det viktigast är ju att man gör något åt om man har för magra tackor eller för feta tackor vid bedömningen. Det räcker ju inte att bara dokumentera! Måste även finnas en åtgärdsplan för vad man gör. Vad sätter man in för åtgärder, så tackan är ok vid nästa hullbedömning? Det är ju djurvälstånd! Här är det inga problem att dokumentera datum och hull vid de tre omgångarna</p>	<p>Inom ersättningen finns inga krav på att en åtgärdsplan ska upprättas men vår förhoppning är att resultatet av hullbedömningarna leder till lämpliga åtgärder. Vid kontroll är det således tillräckligt att kontrollera att det finns dokumenterade resultat av hullbedömningar på individnivå.</p>
	<p>5 Lamning <i>Exempel: när jag ser att tackan är "lammsjuk" ställer jag in tacka med lamm i box. Är det en nervös tacka väntar jag tills hon har fått sitt första lamm i flocken och flyttar därefter in dem i lammboxen för att tackan inte skall bli stressad. Där får tackan vara tills hon kan ta hand om alla lammen. Tacka med 1-2 lamm 2 till 3 dagar, tacka med 3 och fler lamm från tre dagar till så länge det behövs (viktigt så att "präglings" fungerar). Ungtackor tar längre tid på sig. I lammboxen finns tillgång till vatten, grovfoder och värmelampa. Vid</i></p>	

	<p><i>lamningen är det viktigt att alla lamm får i sig råmjölk och dricker ordentligt. Brukar mjölka ur vaxproppar hos tackan så lammen enklare kan äta och kollar så att juvret är ok. Lammen skall äta ordentligt, ställa sig, inte ha missbildningar, verka mätt och naveln skall kontrolleras. Viktigt att kontrollera att alla mår bra och håller sig friska kontinuerligt.</i></p> <p><i>När tackan och lammen släpps ut i grupp med andra tackor och lamm är det viktigt att kontrollera att allt fungerar med de andra tackorna (får i sig tillräckligt med mat, vatten, rangstatus osv) och att tackan tar hand om lammen (de får tillräckligt med mat och skydd). Djuren har alltid fri tillgång på grovfoder och vatten, samt tillgång till minrealbalja och saltsten. Korn efter hull och status på lammgruppen ca 5 hekto per tacka som har 2 lamm. Gamla tackor med 1 lamm klarar sig oftast utan kraftfoder. Ungtackor med 1 lamm kan få upp till 5 hekto korn beroende på hullstatus och mjölmängd. Kraftfoderet baseras på tackans hull, mjölmängd och allmänna kondition.</i></p> <p><i>När lammen är ca 1 månad gör jag en lammgömma där de får fri tillgång på grovfoder och korn. Alla djur har alltid tillgång till mineralbalja och saltsten. Delar oftast in tackor efter antalet lamm i grupper. Tackor med 1 lamm får gå själva då de inte behöver så mycket kraftfoder. Tackor med 2-3 lamm går tillsammans (har jag fler tackor som har 3 lamm får de gå i en egen grupp).</i></p> <p>Här går att skriva en hel uppsats om byggnaders utformning, var man gör lammboxar, hur man gör vid eventuell sjukdom, och lamning, sonmatning, svaga lamm... Hur mycket skall man ha med? Räcker det bara att skriva i stora drag? Vad skall fälltkontrollanterna kontrollera? Att lantbrukaren skrivit något eller krävs noteringar på en mer detaljerad nivå? Svårt att kontrollera något som hela tiden ändras. Alla lammar ju inte samtidigt och lantbrukaren har eventuellt inte "fasta" lammboxar på en plats hela tiden. Allt beror på byggnaders utformning och de förutsättningar som finns på gården. Är det ok att lantbrukaren verkar klövarna själv?</p>	<p>Det kan variera hur detaljerad information som varje djurägare anger i sin produktionsplan. Det som ska dokumenteras är rutiner och tidpunkter då lamning beräknas ske och när dessa har skett.</p>
	<p>6 Betesplanering <i>Exempel: Fått anmärkningar från slakteriet på leverskador? Avmaska mot storleverflundror. Ta träckprov för att kolla vad djuren skall avmaskas med innan betessläpp. Kollar tackornas juver så de inte har fått juverinflammation (görs efter avvänjningen också). Tackor med juverinflammation slås ut och även tackor som inte håller måttet (inte tillräckligt många lamm, dåliga modersegenskaper, gamla, temperament, exteriör, dåliga klövar osv). Verkar</i></p>	

	<p><i>tackornas klövar med sekator. Använder själv en tackvändare för att få en bra arbetsställning. Sprejar fötterna med 10 % zinksulfatlösning och kollar klövstatus för avelsarbetet. Läger på fästingförebyggande medel (funkar även mot andra insekter) medel p.g.a. att det finns mycket fästingar.</i></p> <p><i>Betena skall ha tillräckligt höjd för att betas av djuren. Efterbetar med hästar för att hålla parasittrycket i schack. Putsar av naturbetesmarken med röjsåg vid rator och blötare partier. På vallarna tas oftast en valskörd innan bete. Vallar som endast används för bete putsas kontinuerligt under betessäsongen.</i></p> <p>Här går också att gå in på detaljer... Hur man gör hur mycket skall dokumenteras och vad skall fältkontrollanten konkret kunna kontrollera i fält?</p>	<p>Vid gårdsbeöket ska det framgå av produktionsplanen hur betessäsongen planeras eller har planerats. Det kan exempelvis vara på vilket sätt besättningen har delats upp i olika grupp, vilket betesrotation som gäller med tanke på betestryck.</p>
	<p>7. Avvänjning och könsgruppering</p> <p><i>Vid avvänjningen delar jag upp lammen efter kön. Tacklamm för sig och bagglamm för sig. Avvänjning görs efter ca 100 dagar eller när lammet väger runt 25 kg. De får fri tillgång på korn och bra grovfoder. Väger dem kontinuerligt för att ha koll på tillväxten. Klara för slakt/försäljning då tackorna väger 40-45 kg oh baggar 45-50 kg.</i></p> <p>Här går också att skriva mycket mer, vilken nivå skall vi ha detaljerna på? Hur skall detta kontrolleras i fält? Djuren kan vara sålda när kontrollanten kommer...</p>	<p>Djurhållaren ska i produktionsplanen beskriva rutiner och tidpunkter då avvänjning och könsgruppering genomförts eller kommer att genomföras. Exempelvis noterar djurhållaren hur avvänjningen planeras och hur besättningen grupperas efter detta.</p>
	<p>8 Slakt och försäljning</p> <p><i>Exempel: allt eftersom lammen växer och kommer upp till rätt slaktvikter så saktas de eller så säljs fina individer som livdjur. Vissa djur behålls som egna rekryteringsdjur.</i></p> <p>Räcker detta eller skall man ha med mer detaljer? Här går det att kontrollera var djuren har sålts och vilka djur som behålls till egen rekrytering.</p> <p>Jag tycker generellt att man skall kolla på åtgärder och vad de bidrar till. Vi får heller inte glömma den ekonomiska aspekten. Vi vill väl att lantbrukaren skall ha råd att vara med? All dokumentation, utgifter för analyser, fårklippning, verkning osv skall ju täckas av stödet. Lantbrukaren skall våga gå med i stödet utan att få massa avdrag. Gör Jordbruksverket motsvarande dokumentationsmallar som för ekologisk produktion? Dokumentationen skall vara greppbar för lantbrukaren. När lantbrukarna söker stödet skall det vara tydligt vad som skall dokumenteras som minimikrav. Fårnäringen är en än mindre lönsam bransch jämfört med mjölknäringen. De flesta som håller på med får gör det mesta själv och det finns inte så stora ekonomiska utrymmen för att</p>	<p>Se svar ovan.</p> <p>Se svar ovan.</p>

	betala externa tjänster. Den tjänsten som de flesta köper in är fårklippning. I samband med det kan vissa fårklippare verka klövarna mot betalning men de vill helst slippa.	
	7§ Fodret går att planera och kontrollera på plats. Sedan kan man få köpa till extra ensilage/hö på grund av att det man själv har tagit till exempel är dåligt.	Lämnad utan ytterligare kommentar.
	8§ En analys av foder är ok och det går att kontrollera, dock en kostnad.	En kostnad som djurägaren blir ersatt för genom ersättningen. Kostnad för en analys ingår i kalkylen som är underlag för ersättningens belopp.
	9§ Foderstat på får görs oftast på fårets hull, ålder och antalet lamm (vid scanning antalet foster). Jag som har lite mer lättfödda kötttrasdjur kan inte fodra mina tackor med kraftfoder innan lamning. Då blir lammen för stora och det blir stora problem vid själva lamningen. De fastnar med huvudet eller skuldrorna. Ibland måste både tacka och lamm avlivas... Mer lätta raser som till exempel pälsfår och finull behöver mer mat och får kraftfoder innan lamning. Dessa egenskaper är mer rasspecifika. Foderstaten borde baseras på tackans hull, ålder och hur många lamm den får.	I ersättningen ingår att du ska göra tre foderstatsberäkningar. Foderstatsberäkningarna ska ses som en grund för din utfordring. Fodernormerna för får är baserade på näringsbehov för de tre stadier vi beskriver i regeln. Utöver detta kan det behövas att du även justerar fodergivan för hull, ålder och hur många lamm tackan får.
	10§ Ok	Inget att kommentera.
	11§ Formulera om första stycket! <i>Djurhållaren skall klippa får över ett års ålder samt de som satts i avel. Klippningen skall genomföras 2 gånger per år och den ena klippningen kan utföras som hygienklippning (till exempel vid kall väderlek innan lamning). Om fåren hyginklipps skall en motivering skrivas i produktionsplanen. Datum för båda klippningarna skal dokumenteras i produktionsplanen. Fårraser som själva fäller sin ull behöver inte klippas.</i> Observera här ”alla djur som sats i avel”. Jag betäcker mina lamm (ungtackor) när de är ca 6 månader gamla. De är inte i behov av 2 klippningar det året... Klippningen skall ha någon effekt eller? Beror på ras och hur mycket ull fåret har (lamm kan bli köns mogna redan vid ca 3 månaders ålder beroende på ras).	Att du ska klippa dina får regleras i djurskyddsföreskrifterna, där det framgår att klippning ska ske vid behov och med högst ett års intervall. Det är inte möjligt att inom djurvälståndersättningarna ersätta för något som är lagkrav. Det är således den andra klippningen som är utöver lagkrav och som ersätts, men för att kunna styrka denna andra klippning måste även den första klippningen dokumenteras. När du söker ersättningen, det vill säga åtagande och utbetalning, söker du för de antalet får som senast under hållandeperioden uppfyller kravet på att vara över ett år eller vara satta i avel. Hållandeperioden är 60 dagar som börjar räknas dagen efter att din ansökan kommit in till Jordbruksverket. De får som inte uppfyller kraven på att vara över ett år eller vara satta i avel under hållandeperioden men som under året blir över ett år eller som betäcks, omfattas av skötselvillkoren för ersättningen. Det innebär att fåren i ditt exempel som är ca 6 månader och betäckta ingår i ditt åtagande och omfattas av villkoren. I detta exempel innebär det också att de unga fåren bara klippas en gång under året.
	12§ Hur skall rutinerna konkret kontrolleras att de efterföljs i fält? Det som kontrollanten kan kontrollera är att det finns en plan... De flesta lantbrukare har	Det ska framgå av produktionsplanen vilka rutiner man har för att föra in nya djur i sin besättning. Det ska framgå av

	<p>en plan, då alla vet att det är den största risken att få in sjukdomar i sin besättning... Detta är ofta kostsamt och kräver mer jobb.</p> <p>3:e meningen, <i>Ändra till Ställ djuren i karantän/isolering i minst tre veckor. De kan gärna gå tillsammans med utslagsdjur (vilka då kan fungera som indikatorer) men skall vara isolerade från de andra djuren i besättningen.</i> Tillämpning av...</p>	<p> dessa rutiner hur de nya djuren hålls avskilda och under vilken tid.</p> <p>Får ska hållas i par eller grupp. För att du inte ska riskera att smitta dina avelsdjur kan du hålla utslagsdjur som sällskap åt inköpta djur under denna period.</p>
	13§ ok.	Inget att kommentera
	14 § ok. Lantbrukaren måste dock få möjligt att veta VAD som skall dokumenteras för att inte riskera att få avdrag på sin SAM-ansökan!!! Måste finnas färdiga mallar redan vid ansökningstillfället!!!	I respektive paragraf finns det beskrivet vilken regeln är, vad som ska dokumenteras det är således detta som ska kontrolleras.
	Länsstyrelsen i Kalmar	
	7 - 9 § Foderanalys, foderinventering och foderstat skall finnas tillgänglig från 1 nov ansökningsåret. Man bör förtydliga att kontroller som görs före detta datum får stödja sig på föregående års uppgifter.	<p>Då ersättningen är ettårig är det under det kalenderår som ansökan avser som du ska utföra de åtgärder som ingår i ersättningen.</p> <p>Det innebär att foderanalyser, foderstater och foderinventeringar från föregående år inte kan tillgodoräknas under aktuellt år.</p> <p>Om något eller några av dessa åtgärder är utförda tidigt under det år som ansökan avser är det ok att tillgodoräkna sig detta inom ersättningen.</p>
	8 § Det är viktigt att poängtera att analysen skall gälla fodervärde för idisslare. Vi kommer annars att få se ett antal analyser för häst, en analys som inte utförs på samma sätt och som inte ger den information som fårhållaren (och fåren) har nytta av. Bättre skrivning: Djurhållaren ska låta ackrediterat laboratorium analysera energi och protein för idisslare i ett parti grovfoder. Det gäller...	<p>Bra synpunkt, vi tar med den till kommande uppdatering av föreskriften.</p> <p>Vi tror dock att de analyser som genomförs inom ersättningen görs med avseende på fårens näringsbehov.</p> <p>Vi ser även över informationen på webben.</p>
	11 § Förtydliga ytterligare att en klippning av hela fåret kan ersättas med en hygienklippning (alltså delar av fåret) vid vissa motiverade fall.	Vi har sett över formulering av aktuell paragraf.
	<p>Länsstyrelsen i Skåne län</p> <p>Vilka krav gäller under hållandeperioden?</p> <p>2 § Hållandeperioden för ersättningen är 60 dagar. (SJVFS 2016:xx).</p> <p>3 § Under hållandeperioden är det möjligt att byta ut enskilda får mot andra ersättningsberättigande får. Bytet ska göras inom 10 dagar från det att de utbytta djuren togs från företaget. Antalet djurenheter får genom bytet inte bli mindre än det som angivits i ansökan om utbetalning. (SJVFS 2016:xx).</p> <p>Här saknas uppgift om när man måste anmält att djur utgått pga naturliga orsaker, till exempel olycka, så att ansökt antal djur kan minskas.</p>	Se svar på en liknande synpunkt ovan.

	<p>Vilka krav gäller vid inventering och analys av foder?</p> <p>8 § Djurhållaren ska låta ett ackrediterat laboratorium analysera energi och protein i ett parti grovfoder. Det gäller för såväl eget producerat foder som inköpt foder.</p> <p>Analysen ska styrkas dels genom analysresultat med analysprotokoll från laboratorium, dels genom att djurhållaren haft faktiska kostnader för analysen. Denna analys ska vara gjord senast den 1 november, det år ansökan avser. (SJVFS 2016:xx).</p> <p>Kravet på att analysen ska vara gjord senast den 1 november är inte anpassat till förhållandena i södra Sverige. Djurägare med god tillgång till bra vallåterväxt håller fåren på bete fram tills denna tidpunkt flertalet år, vilket gör att ensilageförpackningar inte bryts förrän i november. Ett bättre anpassat datum hade varit den 1 december. Att istället välja att göra analysen på det färska gräset under sommaren ger inte ett tillförlitligt värde på ensilagens näringsinnehåll under stallperioden.</p>	<p>En foderanalys på det skördade fodret behöver du inte göra i samband med att ensilageförpackningen bryts, utan det kan du göra tidigare.</p> <p>Det är fullt möjligt att inom ersättningen genomföra analyser tidigt på det år som ansökan avser.</p> <p>Den 1 november är valt ur kontrollsynpunkt.</p>
<p>14 kap. Extra djuromsorg för suggor</p>		
	<p>Länsstyrelserna i E, F och G- län</p>	
	<p>Har själv inte så mycket kunskap om just grisar och det skulle nog vara bra om någon som har PRAKTISK erfarenhet av grisproduktion kollar igenom texten också!</p> <p>Texterna är skrivna för mer storskalig produktion. Små producenter har inte exakt koll på t.ex. exakt vad en gris äter och eventuella omlöp om de har tillgång till galt hela tiden. Även dokumentationen är omfattande här. Behövs allt dokumenteras? Till vilken nytta? Vad skall sedan praktiskt kontrolleras i fält?</p> <p>Analyserna under 5§, 3 analyser ska göras vilket är kostsamt. Svårt att få fram foderstruktur, råproteinhalt, mykotoxiner på vatten? Fungerar för foder och stödmaterial...</p>	<p>I arbetet med att ta fram ersättningar i den nya landsbygdsprogrammet var olika intressenter, organisationer och olika delar av lantbruksnäringen representerad.</p> <p>I föreskriftsarbetet har vi utöver Övervakningskommitten även samrått med olika organisationer och olika aktörer inom lantbruksnäringen bland annat Svenska Pig och Sveriges Grisföretagare. Dessa har således haft möjlighet att läsa om förslag till regler och komma med synpunkter.</p> <p>Analyserna kostar, en kostnad som ingår i kalkylen som ersättningsnivån för ersättningen är beräknad på. Av regeln framgår att varje analys ska minst omfatta EN av parametrarna foderstruktur, råproteinhalt, mykotoxiner eller hygienisk kvalitet. I fråga om analys av vatten är det således hygienisk kvalitet som avses.</p>

	<p>6 §, en sugga har 1,5 grisningscykel på ett år. Det blir 6 hullbedömningar på en sugga per år som skall dokumenteras. Har man 400 grisar hinner man inte med så mycket annat!</p>	<p>En arbetskostnad som djurägaren blir ersatt för genom ersättningen. Kostnad för detta arbete ingår i kalkylen som är underlag för ersättningens belopp. Underlag för detta arbete, enligt Agriwise Databoken kap 14.1, 3 minuter per hullbedömning och 2.2 grisningscykler per år.</p>
	<p>7§ Djurhållaren skall ha en rutin i sin produktion för DAGLIGEN följa upp den fodrade mängden och konsumerade mängden som sugga eller betäckt gylta och justera detta vid behov. Hur görs detta i praktiken? Skall fodret först vägas och avföring och urin vägas? Detta känns konstigt...</p> <p>7 § Djurhållaren skall spara ett protokoll eller annat skriftligt underlag som visar att rutinerna följs. Protokollet skall dagligen signeras med namn och datum. VARFÖR och till vilken nytta?</p>	<p>En systematisk uppföljning av suggornas foderkonsumtion och aptit samt suggornas hull är av stor betydelse för att säkerställa alla enskilda suggors välfärd och stressnivå sett utifrån behovet av foder.Under grisningen är det ett stort värde i att dagligen kontrollera suggans allmäntillstånd och aptit för att kunna anpassa utfodringen till varje enskild suggas behov och på så sätt säkerställa en god omvårdnad. Det är också viktigt att följa suggornas aptit, foderkonsumtion och hull under sinperioden. För att säkerställa att dessa rutiner följs i respektive besättning är det viktigt att det dokumenteras. Det som ska dokumenteras är således att man dagligen har genomfört denna kontroll av utfodringen.</p>
	<p>8§ behövs 4 dokumenterade tillfällen? Känns mycket... Det är väll här vi kan plocka ut de 4 viktigaste punkterna för att få en bra djurvälfärd. En viktig punkt är varför grisarna slås och antalet grisningar per utslagssugga, även antalet gyltkullar är extra intressant. Här har vi möjlighet att styra vad som skall dokumenteras. Det viktigaset är vad man har för åtgärder när man har upptäckt bristerna!</p> <p>Dokumentationen och arbetsinsatsen skall stå i proportion till summan för stödet.</p>	<p>En arbetskostnad som djurägaren blir ersatt för genom ersättningen. Kostnad för detta arbete ingår i kalkylen som är underlag för ersättningens belopp. Uppskattad arbetstid för detta är 88 minuter per år och sugga. Genom att göra regelbundna uppföljningar kan man utläsa indirekta och i övrigt svårupptäckta försämringar i djurens välfärd. Täta avstämningar ger då möjlighet att komma tillrätta med eventuella problem.</p> <p>När det gäller djurvälfärdersättningarna är ersättningens nivå nästan i nivå med beräknad kostnad för att utföra de åtgärder som ingår i ersättningen.</p>
	<p>Gård & Djurhälsan</p>	
	<p><i>Vilka krav gäller vid kontroll?</i></p> <p>9§-10§ ”Den som utför kontrollerna kan behöva granska bland annat bokföringen.”</p> <p>Det borde räcka att djurhållaren kan visa faktura eller kopia på faktura samt att den är betald.</p>	<p>Faktura eller kopia på faktura är en del av bokföringen.</p>

	<p><i>Vilka krav gäller vid uppföljning av utfodring!</i></p> <p><i>7§ "Djurhållaren ska spara ett protokoll eller annat skriftligt underlag som visar att rutinen följs. Protokollet ska dagligen signeras med namn och datum."</i></p> <p><i>Det finns en nerskriven rutin för foderuppföljning i besättningarna. Att den rutinen har genomförts dagligen ska signeras i ett protokoll. Definition på protokoll kanske behövs. Är det godkänt att ha rutinen nerskriven i ett dokument och ha signaturen i ett annat dokument?</i></p>	<p>Det är olika för varje besättning hur man vill lösa detta på bästa sätt.</p>
<p>15 kap. Utökad klövhälsovård för mjölkkor</p>		
	<p>Lantbrukarnas Riksförbund</p>	
	<p>Klövhälsovård</p> <p>SJV har inte kunnat tillmötesgå LRFs förslag om att ändra åldern för ersättningsberättigad ko från 24 till 22 månader eller på annat sätt möjliggöra en tillämpning där kvigor kan verkas före kalvning. Det är inte tydligt förklarar varför i kommentarerna till samrådsremissen. LRF tolkar det som att åldern 24 månader är angiven i det program som EU-kommissionen godkänt och vill i så fall uppmärksamma frågan i de fortsatta kontakter som sker med kommissionen kring programmet. Vi anser således att det fortfarande är oklart om man kan räkna in verkning av kvigor från 22 månaders ålder, vilket riskerar att begränsa antalet ersättningsgrundande verkningar för en viktig målgrupp för utökad klövvård. Det har blivit allt vanligare att man verkar kvigor i god tid före första kalvning, detta rekommenderas också av klövvårdsexpertis som standardrutin (SOP). Om de ska vara 24 månader sista mars för att komma ifråga utesluter det samtliga kvigor som blir 24 månader resten av året Om ersättningen blir styrande för vilka djur som verkas så riskerar den att styra bort från god djurvälfärd, inte öka den.</p> <p>I fråga om upprättande av klövhälsoplan vill LRF påpeka att det är genom att sammanställa den individuellt registrerade klövhälsostatusen som man sedan kan följa förändringar i besättningens generella hälsostatus – vilket är avgörande för att se om det finns behov av hälsoplan/åtgärdsplan alternativt att utvärdera redan existerande hälsoplan/åtgärdsplan.</p> <p>Vi menar att det borde öppnas upp för möjligheten att lantbrukaren tar fram klövhälsoplan/åtgärdsplan tillsammans med klövvårdaren eller annan rådgivare eller veterinär med kompetens för detta. Det föreligger också ibland en praktisk svårighet att skriva planen i samband med verkningstillfället, det vore bättre att det formulerades som i nära anslutning till verkningstillfället.</p>	<p>I föreskriften reglerar vi inte hur gammalt ett djur måste vara vid första verkningen. Men för att kon ska ge rätt till ersättning måste den vara över 24 månaders ålder senast sista ansökningsdagen. Den första verkningen kan ha genomförst innan detta datum. För att verkningen ska räknas in i ersättningen för året ska den ske den 1 januari till den 31 december det året lantbrukaren söker. Detta är förtydligt i konsekvensutredningen.</p> <p>Utifrån konstruktionen i landsbygdsprogrammet måste varje individ verkas två gånger under kalenderåret för att ge rätt till ersättning.</p> <p>Det är lantbrukaren som ansvarar för att det upprättas en klövhälsoplan senast i samband med första verkningen. Det är dock fritt för lantbrukaren att ta hjälp av rådgivare eller veterinär för att utföra denna uppgift. Uppgifter om planering för årets verkningar är även möjliga att fylla i innan första verkningstillfället. Det är viktigt att lantbrukaren fyller i de uppgifter som är möjliga senast vid första verkningstillfället och därefter håller klövhälsoplanen uppdaterad i samband med varje verkningstillfället. Det är även möjligt att dokumentera i planen när analysen av resultatet och uppföljningen av verkningen kommer att ske under förutsättning att detta kommer att ske inom rimlig tid från verkningstillfallets avslutande.</p>

	Länsstyrelserna i E, F och G-län	
	<p>Är här rädd att bara detta blir en ”pappersprodukt” som blir svår att kontrollera praktiskt i fält! Även här måste vi kolla på VAD vi vill åstadkomma med stödet och VILKA som skall söka stödet. Om ingen söker stödet är det inte till någon nytta ändå!</p> <p>Många mjölkgården verkar sina kor 1 gång i kvartalet. Är dessa OK i stödet? Behövs verkligen alla punkter? Dokumenterar fårverkarna allt detta idag? Om de redan används så är det ok. Annars kan det eventuellt förenklas?</p> <p>Det måste redan vid ansökningstillfället finnas FÄRDIGA dokumentationsmallar som lantbrukaren kan fylla i för sina djur. Till mallen skall finnas en anvisning hur man fyller i den med bildexempel och textexempel. Sjudomarna skall också finnas med på bild.</p> <p>All behandling av djur bokförs redan i läkemedelsjournal. Dubbelarbete att göra det även här!</p>	<p>Ersättningen är en del av regeringens beslutade landsbygdsprogram. I landsbygdsprogrammet framgår även syftet med ersättningen samt målet.</p> <p>För att en ko ska ge rätt till ersättning ska den verkas minst två gånger under året av en certifierad klövvårdare samt vara 24 månader senast sista ansökningsdagen.</p> <p>Informationen i klövhälsorapporten överensstämmer med den som klövvårdaren redan idag antecknar i exempelvis Växas klövhälsorapport.</p> <p>Vi ser inget behov av bildexempel på klövar då det är en certifierad klövvårdare som utför detta arbete, vilken förväntas ha denna kompetens.</p> <p>När det gäller dokumentationsmallar tar vi med oss denna synpunkt i det fortsatta arbetet.</p>
	<p><i>Länsstyrelsen Östergötland:</i></p> <p>Kap 15 Utökad klövhälsovård för mjölkkor</p> <p>Allmänt: Klövverkaren kostar ca 130-150 kronor per djur. Ev behandlingar kommer att äta upp bidraget i ett nafs!</p>	<p>Det är regeringen som har beslutat ersättningsnivåerna baserat på kalkyler för de kostnaderna som lantbrukaren har.</p>
	<p>2§ Borde man inte kunna ersätta en utslagen ko med en rekryterad ersättningsberättigad ko?</p>	<p>För att en ko ska ge rätt till ersättning måste individen verkas två gånger under kalenderåret. Detta beror på att den första verkningen är ett krav enligt djurskyddslagen. En individ som endast verkas en gång kan därför inte ge rätt till ersättning. Lantbrukaren anger i sin ansökan det antalet som kor som hen söker ersättning för. Individnumret på kon anges dock inte.</p>
	<p>3§ Exempel: en ko blir verkad gång 1. Efter 1 månad får kon problem med en klöv och klövverkaren måste behandla (bl a verkning) kon kontinuerligt under en längre period (2 mån). Kon anses inte behövas verkas gång 2. Räknas detta som 2 verkningar? Eller får brukaren ingen ersättning för djuret?</p>	<p>Vid varje verkningstillfälle ska klövarna besiktigas och verkas efter behov. Detta ska dokumenteras i klövhälsorapporten. Det är klövvårdaren som bedömer vilka ingrepp som krävs vid verkningstillfället. Mellan verkningstillfällena måste det vara minst fyra månader för att de ska ge rätt till ersättning.</p>

	<p>4§ Klövverkaren registrerar dessa punkter i en dator under verkningen på varje kos fyra klövar. Allt resultat från verkningen av gårdens djur skickas in till Växa (ev Svensk Mjolk?) Brukaren kan sedan gå in på "sina sidor" för att ta del av varje djurs verkningresultat och ev behandlingar. Räcker detta som dokumentation?</p>	<p>Kraven på klövhälsoberättningen överensstämmer med den information som ska finnas i Växas klövhälsoberättning. Vi ställer inga krav på att klövhälsoberättningen ska finnas på papper så länge lantbrukaren har möjlighet att visa upp den vid en kontroll.</p>
	<p>5§ Borde inte en klövhälsoberättning endast upprättas i besättningar som har problem med klövhälsan? Vem ska bedöma klövhälsan som jämförs med resultatet från senaste verkningstillfället? Ska kontrollanten gå igenom varje djurs eventuella behandlingar och bedöma om detta är ok eller inte? Hur detaljerad ska klövhälsoberättningen vara? Räcker det att dokumentera att klövverkaren kommer innan betessläpp samt vid höstens installation?</p>	<p>För att uppnå syftet med ersättningen är det viktigt att samtliga lantbrukare upprättar en klövhälsoberättning. Innehållet i klövhälsoberättningen framgår av föreskriften. I de besättningar där det finns problem som överskrider procentsatserna i föreskriften ska klövhälsoberättningen även innehålla en åtgärdsplan. Kontrollanten ska bedöma klövhälsoberättningen samt åtgärdsplanen och inte de enskilda behandlingarna.</p>
	<p>6§ Om klövverkaren skriver på varje kos individnr vad som är gjort vid verkningen, ev behandlingar och uppföljningar form räcker detta som åtgärdsplan? Bör inte klövröta ingå i klövhälsoberättningen? Stora problem med klövröta indikerar att stallmiljön inte är ok. Stora mjölkbesättningar med lösdrift går ständigt i urin och gödsel som påverkar klövhälsan och därför bör dessa djur komma ut på bete.</p>	<p>Klövröta ingår inte de problem som kräver en åtgärdsplan. De problem som har valts ut är de som i samtal med näringen har bedömts orsaka de mest allvarliga skadorna. I klövhälsoberättningen ska dock samtliga klövskador dokumenteras.</p>
	<p>Ekologiska lantbrukarna</p>	
	<p>15 Kap 2§, punkt 2 Sid 50: "Utökad klövhälsovård för mjölkkor" Vi föreslår att regelverket förenklas då vi ser delar av förslagen kommer att innebära omfattande administration utan stor nytta. Exempelvis en kviga som kalvar in och verkas t.ex. i februari och sedan bryter ett ben i augusti och nödslaktas skall enligt 2 förslaget inte kunna bytas ut mot ett ersättningsdjur. Administrationen för problem som detta kommer att bli onödigt omfattande. Förslagsvis skall en certifierad klövverkare intyga att under året ha verkat ett visst antal djur i en besättning vara tillräckligt underlag för att uppfylla kraven. Vid problem av något slag skall de redovisas och en åtgärdsplan kunna redovisas.</p>	<p>Se svar till länsstyrelsen i Östergötland.</p>